

Xavier Martín

Professor i membre de l'IME

Àngel Ruiz i Pablo (1865-1927). L'home i la seva obra

Àngel Ruiz i Pablo nasqué el dia 26 de gener de 1865 al poble des Castell (Menorca) a l'antic carrer de Sant Pere, patró dels pescadors. Va néixer i va viure la seva infantesa en una humil casa, ubicada en aquest carrer que condueix al port de pescadors de Calesfont, circumdada de la vida marinera que deixà una forta empremta a les seves obres costumistes.

De ben jove treballà a l'impremta de Bernat Fàbregues de Maó, «amigo y maestro en el arte de la Impresión», on s'editava el diari «El Liberal». Arran d'aquesta experiència laboral, s'inicià de ple en el periodisme, publicant en aquest mateix diari els seus primers escrits inspirats en el republicanisme. El 1886 treu a la llum el seu primer llibre «Poesías». Al voltant d'aquestes dates, Àngel Ruiz i Pablo ja havia fet un canvi ideològic que marcà tota la seva trajectòria vital i literària: fou el pas del republicanisme a un catolicisme conservador. Al pròleg de la publicació «Tipos y costumbres de mi tierra» (1888) expressava explícitament la ruptura amb el seu passat, «mi ayer», com deia ell. A començament de 1889 es trasllada a Ciutadella i, amb el recolzament d'uns amics capellans i del propi bisbe, assumeix la redacció d'«El Vigía Católico», i a més a més, publicà en aquest mateix rotati diferents articles seus referents a política, religió, literatura, llengua..., així com també algunes poesies religioses en català. Ben aviat, durant la

seva estada a Ciutadella, treballà al Banco de Ciutadella, posteriorment al Banco de Mahón i, finalment, va ser el gerent de l'entitat Fomento Industrial y Agrícola de Menorca. L'octubre de 1906, a petició de Mn. Antoni M. Alcover, participà en el I Congrés Internacional de la Llengua Catalana amb una comunicació sobre anglicismes de Menorca.

• **ruiz i pablo fou un escriptor** bilingüe, com tants altres escriptors de parla catalana de la seva època. Les primeres obres escrites en castellà corresponen al que podríem anomenar període de joventut i pertanyen a l'època del costumisme i del realisme literari. «Tipos y costumbres de mi tierra» (1888), «Oro y Escorias» (1893) i «Episodios ribereños» (1906) es troben sota la clara influència sobretot de l'escriptor santanderí José María de Pereda. D'ençà dels inicis de la seva vida com a escriptor, mantingué una important correspondència tant amb figures importants de la cultura castellana com la catalana: José Mª de Pereda, Menéndez Pidal, Unamuno, Àngel Osorio, Antoni Maura, Joan Alcover, Miquel Costa i Llobera, Miquel dels Sants Oliver, Manuel de Montoliu...

A mitjan de 1911, Menorca sofreix una greu crisi típicament capitalista, motivada per la fallida de la fàbrica de motors Anglo-Espanola, de la fàbrica tèxtil Industria Mahonesa, i, de rebot, la fallida del Banco de Mahón, que contaminà les altres petites entitats financeres, entre les quals es trobava l'entitat bancària que dirigia Ruiz i Pablo a Ciutadella. Arran d'aquesta situació d'inestabilitat econòmica, Àngel Ruiz i Pablo és acusat de

Va viure la seva infantesa en una humil casa, al carrer de Sant Pere, que condueix al port de Calesfont

Farmàcia

Joan Ll. Hernández Pons
Teresa Hernández Jansà

*Vos desitjam
bones festes
i un gloriós
Sant Jaume*

Carrer Gran, 32-J • Es Castell ☎ 971.36.56.47
www.safarmacia.com ■ Farmàcia Hernández
■ safarmacia

MONTERO
PINTURA Y DECORACIÓN

*Les deseamos
un bon
Sant Jaume!*

- Lacados
- Estucos
- Rehabilitación de fachadas
- Empapelado
- Pintura en general

C/ Sant Jordi, 38
ES CASTELL
Tel./Fax: 971 35 16 71 – Mòbil: 639 60 30 32
monteropinturas@hotmail.com

felix *Sant Jaume!*

coversec
balears

¿QUIERES MANTENER EN BUEN ESTADO LOS ARTÍCULOS DEL EXTERIOR?
Te ofrecemos Vaporsec[®]. Una funda impermeable y transpirable para invierno, hechas a medida.

¿TIENES PROBLEMAS DE HUMEDAD EN CASA?
Vaporsec te ayuda a eliminar la humedad en casas con problemas de salitre en muros y bloques antiguos. También se utiliza para eliminar fisuras. Con garantía de 5 años.

*PIDA INFORMACIÓN A TRAVÉS DE SU CONSTRUCTOR O ARQUITECTO

Av. d'Es Castell 40 - Polig. Es Castell ☎ 971 091 225 - 676 071 979
coversec@menorcaip.com - www.coversec.es

desfalc. Finalment, després de tot el desconcert i del litigi judicial, Ruiz i Pablo va ser exculpat de les acusacions.

Tot just arribà a Barcelona, col·laborà com a periodista a «La Vanguardia». Escriví una ingent quantitat d'articles, més de cent setanta des de finals del mes d'agost de 1911 fins al 1927, any de la seva mort. Fou corresponçal del diari «ABC» a Barcelona, també col·laborà amb «El Debate» i «El Fígaro» de Madrid. A partir d'aquesta nova estada a Barcelona, i per tal de tenir un abast més ampli de públic, reprendrà la publicació de novel·les en castellà com «El último hidalgo» (1912), «La Nevatilla» (c. 1917), «Clara sombra» (1915), «Las metamorfosis de un erudito» (1918) i el «Final de una leyenda» (1922). Quant a temes històrics, publicà, al voltant dels anys 1917 a la tipografia Xalapeira, uns opuscles dedicats a la Guerra Europea titulats «La Guerra actual», així com també prologà alguns llibres relacionats amb aquesta temàtica històrica. A petició de la Cambra de Comerç de Barcelona, dugué a la impremta l'any 1919 l'estudi d'investigació titulat «Historia de la Real Junta Particular de Comercio de Barcelona» (1758-1847). Aquest mateix any participà com a mantenidor dels Jocs Florals de Barcelona, que tenien com a finalitat contribuir al prestigi de la llengua catalana mitjançant certàmens literaris de prosa i de poesia. A la ciutat comtal desenvolupà una feina important com a traductor

per a les editorials Gustavo Gili, Seix Barral, Montaner y Simón, traduïnt al castellà un bon grapat d'obres: «Alain y Vanna», «Los compañeros de Sr. Catorce», «Un Santo», «La tragedia de Irlanda», «El ojo de Gautama», «Yamilé», «La casa solariega», «La conquista del fuego», «La locura» (de Narcís Oller, que rebé l'elogi del seu autor per l'excel·lent traducció al castellà)...

● **quant al conreu** de les obres en català, cal destacar el seu primer llibre «Per fer gana» (1895), «Del cor de la terra» (1910) i «Poesies» (1911), en relació amb el qual, con afirmà Miquel Costa i Llobera, «la nostra poesia, que fins ara no tenia a Menorca un aplec representatiu, ja'l tendrà, i ben digne, en aqueix llibret petit de tamany però notable per lo bell i bo que conté». Gràcies a la seva producció literària en català, Ruiz i Pablo es convertí en el referent a Menorca del moviment cultural de la Renaixença, tot i que cal entendre aquest terme d'una manera àmplia, ja que la seva obra se situa un cop aquest moviment es dona per tancat el 1892 amb la irrupció del Modernisme. Durant els anys 1917 i 1924 publicà a la revista setmanal

RUIZ I PABLO. Va escriure en les dues llengües com molts autors de la seva època. A «Catalana» va publicar narracions costumistes. La filla en un dels homenajes en el seu any.

«Catalana» diverses narracions de caire costumista com «Recordances» (1918) i «Viatge tràgic de l'amo en Xec de s'Uastrà» (1922). L'obra ruizpablina es mantindrà en la línia costumista fins a la publicació de Del cor de la terra (1910), així com també la darrera novel·leta «Memorias de un perro» (1923); si a la primera s'apropa als plantejaments modernistes; a la darrera, es decanta per trets més propis de la narrativa del segle XX com el narrador en primera persona.

Àngel Ruiz i Pablo morí el 14 de novembre de 1927, a l'edat de seixanta dos anys, a sant Genís dels Agudells, Barcelona.

● ● ●
Va mantenir correspondència amb personatges com Menéndez Pidal, Unamuno, Antoni Maura

PIZZERÍA - RESTAURANTE

LA CAPRICIOSA

Gloriós Sant Jaume a tothom!

Cales Fonts - ES CASTELL - 971 36 61 58

VELL PARRANDER
RESTAURANT

ESPECIALIDAD EN LANGOSTA Y PESCADO FRESCO

Els hi desitjam un gloriós Sant Jaume

ESPECIALITATS EN LLAGOSTA I PEIX FRESC

SPECIALITY IN LOBSTER AND FRESH FISH

Días 24, 25 y 26 mediodías cerrado. Abierto noches.

MOLL CALASFONTS, 52 - ES CASTELL
TEL. 971.36.94.19

Restaurant Ca'n Delio

PEIX FRESC I MARISC ARROSSOS

Tancat dia 24 vespre i dia 25 tot el dia

Vos desitjam un gloriós Sant Jaume!

Moll de Calasfontes, 38
ES CASTELL
971 35 17 11